

РОЗДІЛ I

Піквікійці

Перший промінь світла, що розвіяв морок і залив сліпучим сяйвом темряву, яка огортала початок громадської діяльності невмирущого Піквіка, спалахнув під час вивчення наведеного нижче запису в Протоколах Піквікського клубу; видавець цих записок пропонує читачам цей запис із превеликим задоволенням — як доказ найпильнішої уваги, невтомної сумлінності й гідної хвали проникливості, виявлених ним у дослідженні численних довірених йому документів:

«12 травня 1827 р. Голова — Джозеф Смігерс, есквайр, віцепрезидент, член Піквікського клубу. Наступною постановою одноголосно ухвалено:

— що згадана асоціація заслухала з якнайглибшим задоволенням та безумовним схваленням повідомлення Семюела Піквіка, есквайра, президента, члена Піквікського клубу, під назвою «Міркування про витoki Гемпстедських ставків з додатком деяких спостережень щодо Теорії Риби-Колючки», за що згадана асоціація висловлює якнайщирішу подяку зазначеному Семюелу Піквіку, есквайру, президенту, члену Піквікського клубу;

— що згадана асоціація, цілком усвідомлюючи користь, яку має принести науці заслухана праця, — не меншу, ніж невтомні дослідження Семюела Піквіка, есквайра, президента, члена Піквікського клубу, в Горнсі, Гайгейті, Брікстоні та Кембервелі, — не може не висловити глибокої впевненості в неоціненності того добра, яке цей учений спричинить перенесенням своїх досліджень до ширших галузей науки, розсунувши межі своїх мандрів і, як наслідок, розширивши сфери своїх спостережень;

— що з огляду на це, згадана асоціація серйозно обговорила пропозицію згаданого Семюела Піквіка, есквайра, президента, члена Піквікського клубу, й трьох інших піквікійців, поименованих далі, про утворення в межах Об'єднання піквікійців нового відділу, під назвою «Кореспондентське товариство Піквікського клубу»;

— що зазначену пропозицію обговорено й схвалено згаданою асоціацією;

— що згідно з цим рішенням засновується Кореспондентське товариство Піквікського клубу, що зазначений Семюел Піквік, есквайр, президент, член Піквікського клубу, а також Трейсі Тапмен, есквайр, член Піквікського клубу, Огастес Снодграс, есквайр, член Піквікського клубу, і Натаніел Вінкл, есквайр, член Піквікського клубу, призначаються й затверджуються членами згаданого товариства і зобов'язуються часом надавати Піквікському клубу в Лондоні вірогідні звіти про свої подорожі та дослідження,

спостереження над людьми та їхніми звичаями й про всі свої пригоди, разом з усіма розповідями й нотатками, привід до яких можуть дати сцени місцевого життя чи пробуджені ними думки;

— що згадана асоціація щиро вітає принцип, установлюваний для кожного з членів Кореспондентського товариства — сплачувати власні дорожні витрати, — й не бачить перешкод до того, щоб члени товариства продовжували свої пошуки, хай навіть які тривалі, на тих самих умовах;

— що члени згаданого товариства повинні бути повідомлені, що їхню пропозицію оплачувати надсилення листів і посилок було обговорено асоціацією і згадана асоціація вважає таку пропозицію гідною великих учених, що висунули її, й висловлює свою цілковиту згоду з нею».

Сторонній спостерігач (додає секретар), чиїм запискам ми завдячуємо наступними відомостями, — отже, сторонній спостерігач не знайшов би нічого надзвичайного в лисій голові та круглих окулярах, обернених просто до обличчя секретаря під час читання наведених вище резолюцій, проте для тих, хто знав, що під цим черепом працює велетенський Піквіків мозок, а за окулярами блимають осяйні Піквікові очі, це видовище було вельми цікавим. Тут сидів добродій, що проник аж до самісіньких витоків величних Гемпстедських ставок і збуриив учений світ своєю Теорією Риби-Колючки, сидів спокійно та нерухомо, немов глибока вода цих ставок у морозний день чи, може, немов самотній представник роду рибок-колючок на дні глиняного глека. А ще цікавішим стало це видовище, коли цей славетний добродій, зненацька сповнивсь жвавості й завзяття, тільки-но з вуст його послідовників пролунав одноголосний клич «Піквік!», поволі виліз на віндзорське крісло, в якому перед тим сидів, і звернувся до членів ним же заснованого клубу! Який це був сюжет для маляра — натхненний Піквік, що витончено ховав одну руку під фалдами фрака, а другою вимахував у такт своїй полум'яній промові; його висока позиція на кріслі, що дозволяла розгледіти щільно натягнуті штани й гетри, які не варті були б уваги, якби в них

убралася звичайна людина, та оскільки вони облягали Піквікові ноги, то навіювали, так би мовити, мимовільне обожнення й пошану; Піквік у колі тих, хто з доброї волі погодився ділити з ним небезпеку його подорожей і кому судилося розділити з ним славу його відкриттів. Праворуч від нього сидів пан Трейсі Тапмен — надто вразливий Тапмен, що поєднував з мудрістю та досвідом зрілих літ хлоп'яче завзяття й запал у найзахопливішій та найприроднішій людській пристрасті — коханні. Час та апетит збільшили розміри цієї романтичної колись постаті; його чорна шовкова камізька дедалі ширшала, золотий ланцюжок для годинника поволі, по дюйму, зникав з його очей, масивне підборіддя потроху перевалювало через край білої краватки, проте Тапменова душа не знала змін: захоплення чарівною статтю залишалось його найголовнішою пристрастю. Ліворуч від свого великого проводиря сидів поетичний Снодграс, а поруч — спортивний Вінкл; перший був закутаний у таємничий синій плащ із собачим коміром, а другий надавав своєю особою додаткового блиску новій зеленій мисливській куртці, картатій краватці і ясно-сірим штаням.

Урочиста промова пана Піквіка з цієї нагоди, так само як і її обговорення, увійшли до Протоколів клубу. І те, й інше було вельми подібне до дискусій в інших уславлених корпораціях, а оскільки завжди цікаво простежити схожість між діяльністю великих людей, ми переносимо протокольний запис на ці сторінки.

«Пан Піквік зауважив (*каже секретар*), що слава люба серцю всякої людини. Слава поета люба серцю його приятеля Снодграса, слава переможця — рівною мірою серцю його приятеля Тапмена, а жадоба досягти слави в усіх видах спорту на землі, в небі й на морі сповнює серце його приятеля Вінкла. Він (пан Піквік) не може заперечувати своєї безпорадності перед людськими пристрастями й почуттями (*оплески*), а також, можливо, людськими вадами (*голосні вигуки: «Hi!»*), однак хоче сказати: якщо в його грудях і спалахував колись вогонь себелюбства, то жага бути корисним людському роду завжди перемагала його. Людська хвала для нього — загроза підпалу, а людяність — страхування від цього. (*Бурхливі оплески.*) Так, він відчув певні гордощі — він щиро це визнає, й нехай цим скористаються його вороги, — відчув певні гордощі, даруючи світові свою Теорію Риби-Колючки, не переймаючись тим, чи уславить вона його, чи не уславить. (*Вигуки «Уславить!»*, *гучні оплески.*) Так,